

Byhistorie: Nøstegaten 41 rustes opp

SKAL BLI BORDELL- MUSEUM

Nå er det klart for Bergens eget bordellmuseum. Dette bygget skal rives og bygges opp igjen planke for planke.

NØSTET

Dag Bjørndal
dag.bjorndal@ba.no

» FAKTA Prostitusjon i Bergen

- » Prostitusjon i Bergen har lange tradisjoner tilbake til middelalderen.
 - » I en handels- og sjøfartsby som Bergen var det mange folk inno som benyttet seg av et mangfoldig uteliv.
 - » Bergen var frem til godt ut på 1800-tallet den største byen i Norge, med mye handelsvirksomhet blant annet med Nord-Norge.
 - » Hanseatene på Bryggen i Bergen hadde ikke lov til å stifte familie mens de var i tjeneste.
 - » I Øvregaten, bak Bryggen, hadde de tyske hanseatene sine norske kvinner.
 - » Huset Steinkjelleren ble i 1455 omtalt både som vertshus og bordell.
 - » I 1556, det første året Christoffer Valkendorf var slottsherre på Bergenshus festning, «lodt hanndt nederbryde mannge af de Horrehuus som stode paa Offuergaden».
- Kilde: Wikipedia

Roger Iversen, som ellers driver Nøsteboden, forteller villig vekk om planene i huset rett over gaten.

- Flere av Europas store havnebyer har bordellmuseer. Det er bare bra at Bergen nå får sitt, sier Iversen.

Han er også sentral i Damsgård kulturhistoriske forening.

Vest-Indien

Der vinduene de siste tiårene har vært preget av barnevogner og babyseter til biler, lå tidligere Bergens største horehus.

Navnet «Vest-Indien» var nok langt mer eksotisk enn stedet i virkeligheten var.

Iversen forteller at bordellene «Fire Løver» og «Hamburg» lå like i nærheten og var eid av samme mann.

Han hadde 15 «skjøger» og «trekktøser», som horene ble kalt.

De satt splitter nakne på utstilling og ventet på at sjøfolkene kom inn fra Sukkerhusbryggen.

To år

- Vi har nå fått godkjent fasadeendringene hos riksantikvaren. Bygget skal reises slik at det blir helt autentisk, forteller Iversen.

Han anslår at det vil ta et par år

Flere av Europas store havnebyer har bordellmuseer. Også Bergen bør få sitt. ROGER IVERSEN

før museet åpner i Nøstegaten 41, som er adressen.

Det er Nøstegaten Eiendom, som Iversen driver sammen med forretningsmannen Arne Veidung, som står bak planene.

Fascinerende

- Et bordellmuseum er en fascinerende og god idé, mener lokalhistoriker og forfatter Jo Gjerstad.

Han sier prostitusjonen var en velkjent del av byens næringsliv i mange år.

Og det var langt fra bare på Nøstet det foregikk.

Også i Øvregate, i Tempelkroken på Nordnes og i Dræggenområdet var det bordeller. Også

BORDELL: Helt til venstre i bildet lå Stølsens store og veldrevne horehus.

Friele var sentral

Friele-familien var sentral på flere måter da prostitusjonen herjet i Bergen.

Det opplyser lokalhistoriker Jo Gjerstad til BA.

Mest kjent

For om kanskje Vest Indien på Nøstet var det største horehuset, var bordellet i Steinkjelleren det mest kjente.

Det er der gamle Lykten snackbar holdt til, der det i dag er salg av sykler.

En herre ved navn Herman

Friele (1763-1843) kjøpte kjelleren i 1799 og innredet bordell der, sier Gjerstad.

Bordelleieren er selv avbildet på hver eneste kaffepose fra konsernet.

Helsesjekk

1799 skal, ifølge Gjerstad, også være året da kaffehuset Friele ble etablert.

På den annen side var den første politimesteren som innførte helsjekk av de prostituerte også medlem av Friele-slekten, forteller Jo Gjerstad.

HOREHUS: Det var i hus nummer to fra høyre det foregikk.

i Steinkjelleren og på Støletorget var det bordeller, forteller han.

150 bordeller

På et tidspunkt skal det ha vært rundt 150 rene bordeller i byen.

- 1861 er det første året det er ført statistikk for Bergen. Da var vi 25 000 mennesker i denne byen. Det skal ha vært 211 brennevinskneiper, mange av dem var

kombinerte bordeller, kan historiker Jo Gjerstad opplyse.

HOREHUS: Her var Bergens største horehus på 1800-tallet. Nå skal huset bygges om til å bli byens eget bordellmuseum, forteller Roger Iversen.